

**Kúria
végzése**

Az ügy száma: Bfv.III.1.616/2015/8.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Belegi József, a tanács elnöke
Dr. Gömöri Olivér, előadó bíró
Dr. Korcsok Marianna, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2016. május 10.

Az ügy tárgya: kényszergyógykezelés felülvizsgálata
(rablás büntette)

Terhelt(ek): H. Z.

Első fok: Dunakeszi Városi Bíróság, 6.B.331/2008/11., ítélet,
tárgyalás,
2008. december 10.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a Dunakeszi Városi Bíróság 6.B.331/2008/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Dunakeszi Városi Bíróság 2008. december 10. napján kihirdetett és e napon jogerőre emelkedett 6.B.331/2008/11. számú ítéletével a terheltet az ellene rablás büntette [Btk. (1978. évi IV. törvény) 321. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette. Elrendelte a terhelt kényszergyógykezelését, melyet az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetben kell végrehajtani. A terhelttől lefoglalt 1 db zsebkést elkobozta. A felmerült 62.250 forint bünyügyi költségről úgy rendelkezett, hogy azt a terhelt viseli.
- [2] A megállapított tényállás szerint a terhelt paranoid skizofrénia

miatt téveszmékben szenvedett és azért, hogy ezek elől biztonságba kerüljön, elhatározta, hogy olyan bűncselekményt követ el, amelyért börtönbe zárják. Ennek megfelelően 2008. május 8. napján egy kölcsönként késsel bement a C. Bankba. Közölte, hogy ez egy bankrablás és a biztonsági őr kétkedésére nyomatéku elővette a nála lévő kést és azt a pénztáros felé fordította, akitől a napi bevételt követelte. A pénztáros a helyszínen jelen lévő vezető utasítására a bevételt képező 1.130.000 forintot a terheltnek átadta. A terhelt az összeget felmarkolta és a kijáraton át távozott. Eközben a megszerzett készpénznek kb. a felét elszórta.

- [3] A terheltet egy közeli presszóban rövid időn belül a nyomozó hatóság elfogta, tőle az elvitt bevételrészlet maradéktalanul visszavették, így a kár teljes egészében megtérült.

II.

- [4] A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt. Az indítvány szerint a terhelttel szemben nem állnak fenn a kényszergyógykezelés elrendelésének feltételei. A terhelt szándéka ugyanis a rablással nem a pénz elvétele, azaz jogtalan eltulajdonítás volt, hanem az, hogy börtönbe kerüljön. Így a rablás tényállási elemei közül a jogtalan eltulajdonítási célzat nem állapítható meg. Ezen túl a terhelt cselekménye nem volt erőszakos, ugyanis nem erőszakot, a sértett testiével való támadó jellegű közvetlen érintkezést, hanem fenyegetést alkalmazott a rablás során. Az indítvány kitért arra is, hogy a terhelt részére eseti gondnokot az eljárás során nem rendeltek ki, ezért a tárgyalásra a bíróság nem idézte sem az eseti gondnokot, sem a törvényes képviselőt, az ítéletet egyikük részére sem kézbesítette a bíróság, így az ellen fellebbezést sem tudtak bejelenteni.
- [5] A Legfőbb Ügyészség BF.1618/2015/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak. Álláspontja szerint a terhelt cselekményének motívuma a cselekmény tényállásszerűsége és minősítése szempontjából közömbös. A terhelt élet kioltására alkalmas késsel fenyegetve számára idegen dolgot, pénzt követelt a pénztárostól, aki azt a fenyegetés hatására át is adta. A terhelt a jogtalanul elvett pénz egy részével elment a bankból, és azt magánál is tartotta, amiből az következik, hogy szándéka a pénz megtartására irányult. Cselekménye így a rablás valamennyi tényállási elemét megvalósította. Az elkövetés és elbírálás idején is töretlen jogalkalmazói gyakorlat szerint a rablás a kényszergyógykezelés elrendelését lehetővé tevő személy elleni erőszakos bűncselekmények közé tartozott. A rablás büntetési tétele 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés, így nem vitatható az sem, hogy a terhelttel szemben büntethetősége esetén 1 év szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést kellett volna kiszabni. A bíróságnak nem volt eseti gondnok kirendelési kötelezettsége a terhelt részére. A nagykorú terhelt a büntetőeljárás idején nem állt gondnokság alatt, ezért törvényes képviselője sem volt, akinek

az ítéletet jogorvoslati jogot biztosítva kézbesíteni kellett volna. Mindezek alapján a Dunakeszi Városi Bíróság ítéletének hatályában fenntartását indítványozta.

- [6] A felülvizsgálati indítványt előterjesztő védő a Legfőbb Ügyészség indítványára reagálva kifejtette, hogy nem tette vita tárgyává, hogy védencével szemben büntethetősége esetén 1 évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést kellett volna alkalmazni. Azt vitatja, hogy a terhelt erőszakkal követte el cselekményét. A megelőzően hatályban volt büntetőtörvények elemzésével rámutatott, hogy az erőszak és a fenyegetés elkülönítendő egymástól. A terhelt a rablást fenyegetéssel és nem erőszakkal követte el, így cselekménye nem minősült személy elleni erőszakos bűncselekménynek. Ezért a kényszergyógykezelésének elrendelése nem volt törvényes.

III.

- [7] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [8] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen, a Be. 423. § (1), (2), (4) és (5) bekezdésében meghatározott terjedelemben bírálta el.
- [9] A védő felülvizsgálati indítványában megjelölt ok megfelel a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltaknak, ezért a felülvizsgálati indítványt a Kúria érdemben elbírálta.
- [10] Az érdemi felülbírálat az indítvány irányának megfelelően arra terjedt ki, hogy a terhelttel szemben a kényszergyógykezelés, mint intézkedés elrendelésére a büntetőjog szabályának megsértése miatt került-e sor.
- [11] Ezen túl vizsgálta, hogy nem valósult-e meg a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt felülvizsgálati ok, azonban nem észlelt a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) és c) pontjában, illetve a II.-IV. pontjában írt abszolút eljárási szabálysértést.
- [12] Amint azt a védő is helytállóan megállapította indítványában, a kényszergyógykezelés elrendelésének a jelen ügyben vizsgált bűncselekmény elkövetésekor, illetve elbírálásakor hatályban volt Btk. (1978. évi IV. törvény) 74. § (1) bekezdése szerint a következő feltételek együttes megvalósulása esetén volt helye:
- a terhelt személy elleni erőszakos (vagy közveszélyt okozó) cselekményt követett el, de
 - elműködésének kóros állapota miatt nem büntethető, azonban
 - tartani kell attól, hogy hasonló cselekményt fog elkövetni, feltéve, hogy
 - büntethetősége esetén 1 évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést kellene vele szemben alkalmazni.
- [13] A védő mindössze azt vitatta, hogy a terhelt személy elleni erőszakos cselekményt valósított volna meg. Az irányadó tényállás alapján álláspontja szerint a terhelt a cselekményt nem személy elleni erőszakkal, hanem fenyegetéssel követte el.
- [14] A Kúria azt állapította meg, hogy a védő érvelése nem helytálló.
- [15] A bíróság az ítéletében megállapított tényállás alapján helyesen

vonta le azt a következtetést, hogy a terhelt megvalósította az 1978. évi IV. törvény 321. § (1) bekezdésében meghatározott rablás büntettét. Helytálló volt ugyanis a városi bíróság azon következtetése is, hogy a terhelt szándéka a pénz eltulajdonítására is irányult. Cselekményének egyéb motívuma, mely szerint a téveszméi elől börtönbe akart kerülni, a cselekmény tényállásszerűsége és minősítése szempontjából közömbös.

- [16] Az elkövetés (és elbírálás idején is) az 1978. évi IV. törvény miniszteri indokolását követő töretlen jogalkalmazói gyakorlat szerint a rablás a kényszergyógykezelés elrendelését lehetővé tevő személy elleni erőszakos bűncselekmények közé tartozott. A bírói gyakorlat e körben nem tett különbséget az erőszakkal, illetve az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel megvalósított rablás között.
- [17] A rablás személy elleni erőszakos bűncselekménykénti értékelésére vonatkozó ítélkezési gyakorlat töretlenségét jól jelzi, hogy a jelenleg hatályos 2012. évi C. törvény 459. § (1) bekezdés 26. k) pontja a személy elleni erőszakos bűncselekmények felsorolásában kifejezetten nevesíti a rablást is.
- [18] Ezekből is az következik, hogy a kényszergyógykezelés alkalmazása szempontjából nem különíthető el a konkrét erőszakkal, illetve a fenyegetéssel elkövetett rablás, hanem mindkettő személy elleni erőszakos bűncselekménynek minősül.
- [19] A kifejtettek alapján a terhelttel szemben a kényszergyógykezelés elrendelésére a büntető anyagi jogi szabályok megsértése nélkül került sor.
- [20] Mindezekre figyelemmel - s miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatot a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [21] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [22] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2016. május 10.

Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Gömöri Olivér s.k. előadó bíró, Dr. Korcsok Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
BÉ